

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Викладач: доктор політичних наук, доцент Горло Наталя Віталіївна

Кафедра: політології, IV корпус, ауд. 310

E-mail: ngml@ukr.net

Телефон: (050) 861-92-24

Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber

Консультації: особисті – вівторок, з 14:30 до 15:50, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Viber, Zoom

Освітньо-наукова програма, рівень вищої освіти:		052 Політологія доктор філософії					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	6	Кіл-ть годин:	180	Рік навчання	3	Тижні	16
Вид контролю:		залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13263				

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті забезпечити аспірантів знаннями про мету, інструменти та особливості реалізації регіональної політики в Європейському Союзі як засобу подолання диспропорцій у регіональному розвитку європейських країн та формування єдиного економічного простору, а також сформувати навички аналізу регіональної політики у країнах європейського Союзу, зокрема сформувати у аспірантів уявлення про регіон як важливого актора сучасних міжнародних відносин; сутність, мету, завдання і принципи регіональної політики; регіональні диспропорції в Європейському Союзі та актуальність проведення регіональної політики; правове, інституційне та програмне забезпечення регіональної політики в Європейському Союзі; інструменти регіональної політики – регулювання доходів регіональних бюджетів та «політику вирівнювання»; транскордонне співробітництво як напрям регіональної політики та його види; досвід реалізації регіональної політики на рівні Європейського Союзу та в країнах-члена ЄС; засоби моніторингу реалізації регіональної політики та інструменти оцінки її ефективності; можливості застосування зарубіжного досвіду регулювання регіонального розвитку для вирішення регіональних політичних проблем в Україні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	
ПРН7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ПРН8	Започаткувати, планувати, проводити та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження, що дає можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання; відповідати за якість проведених досліджень та достовірність їх результатів
ПРН11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-

	комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності
ПРН15	Розуміти морально-етичні норми і стандарти професійної поведінки науковця та викладача; принципи академічної доброчесності та дотримуватися їх у науковій та викладацькій діяльності
ПРН16	Виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання; здійснювати планування та управління своїм часом; демонструвати ініціативність, лідерство та автономність у професійній та науковій діяльності.
ПРН19	Демонструвати знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології, володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки
ПРН20	Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів
ПРН22	Розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати широкий спектр політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні
ПРН23	Розробляти стратегії діяльності політичних акторів та суб'єктів політики на національному, регіональному та локальному рівнях політики
ПРН24	Здійснювати дослідження динаміки політичного розвитку на глобальному та локальному рівнях у контексті євроінтеграційних та дезінтеграційних процесів

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Базовий навчальний посібник: Регіональна політика Європейського Союзу : підручник / за ред. Віктора Чужикова. К.: КНЕУ, 2016. 495 с.

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання тестів, самостійних робіт, відеоматеріали, основна та додаткова література розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13263>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Поточні контрольні заходи

Основними контрольними заходами є тести та есе, які виконуються після опанування відповідної теми курсу. Всі поточні контрольні заходи та методичні рекомендації до їх виконання розташовані на платформі Moodle.

Підсумкові контрольні заходи

Залік. Питання до екзамену розміщені на платформі Moodle.

Розробка та презентація проекту євро регіону. Методичні рекомендації щодо його розробки та презентації проекту євро регіону розміщені на платформі Moodle.

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольні заходи, кількість балів
Змістовий модуль 1. Регіональні диспропорції як підстава для проведення регіональної політики		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 1 Лекція 1	Регіон як суб'єкт політики	<i>Есе №1. Об'єктивні та суб'єктивні причини регіональних диспропорцій у сучасному світі (max 5 балів)</i>
Тиждень 1 Лекція 2	Регіональний поділ в Європейському Союзі	
<i>Змістовий модуль 2. Сутність регіональної політики</i>		
Тиждень 2 Лекція 3	Сутність, цілі та завдання регіональної політики	<i>Есе №2. Відмінності у розумінні регіональної політики у зарубіжних і вітчизняних суспільних науках: вплив історичних традицій (max 4 бали)</i>
Тиждень 3 Лекція 4	Принципи регіональної політики	<i>Тест №1. Сутність, цілі, завдання, принципи регіональної політики (max 4 бали)</i>
Тиждень 3 Лекція 5	Структура регіональної політики	
<i>Змістовий модуль 3. Правове та інституційне забезпечення регіональної політики в Європейському Союзі</i>		
Тиждень 4 Лекція 6	Нормативна база регіональної політики в Європейському Союзі	<i>Тест №2. Нормативне та інституціональне забезпечення регіональної політики в ЄС (max 5 балів)</i>
Тиждень 5 Лекція 7	Інституціональне забезпечення регіонального розвитку	
<i>Змістовий модуль 4. Інструменти регіональної політики</i>		
Тиждень 5 Лекція 8	Зміст програмування та прогнозування економічного та соціального розвитку регіонів	<i>Тест №3. Інструменти регіональної політики (max 4 бали)</i>
Тиждень 6 Лекція 9	Державне регулювання доходів регіональних бюджетів	<i>Есе №3. Яким Ви бачите оптимальний механізм державного регулювання доходів регіональних бюджетів? (max 4 бали)</i>
Тиждень 7 Лекція 10	«Політика вирівнювання»	
<i>Змістовий модуль 5. Інноваційний та сталий розвиток як пріоритети регіональної політики в ЄС</i>		
Тиждень 7 Лекція 11	Сутність інноваційного розвитку	<i>Тест №4. Механізми забезпечення інноваційного та сталого розвитку у Європейському Союзі (max 5 балів)</i>
Тиждень 8 Лекція 12	Сталий розвиток міст та сіл як пріоритет регіональної політики Європейського Союзу	
<i>Змістовий модуль 6. Транскордонне співробітництво в ЄС</i>		
Тиждень 9 Лекція 13	Норми права Європейського Союзу щодо транскордонного співробітництва	<i>Тест №5. Нормативне та інституціональне забезпечення транскордонного співробітництва у Європі (max 4 бали)</i>
Тиждень 9 Лекція 14	Норми права країн-членів Європейського Союзу щодо участі у транскордонному співробітництві	
Тиждень 10 Лекція 15	Інституційне забезпечення функціонування єврорегіонів	
<i>Змістовий модуль 7. Напрями транскордонного співробітництва в Європейському Союзі</i>		

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА**

Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 11 Лекція 16	Транскордонна економічна інтеграція	<i>Есе №4.</i> Порівняльний аналіз ефективності транскордонної співпраці у різних сферах (<i>тах 4 бали</i>) <i>Тест №6.</i> Напрями транскордонного співробітництва (<i>тах 4 бали</i>)
Тиждень 11 Лекція 17	Транскордонне співробітництво в соціальній сфері	
Тиждень 12 Лекція 18	Спільний розвиток транскордонного туризму	
<i>Змістовий модуль 8. Досвід регіональної політики окремих країн-членів Європейського Союзу</i>		
Тиждень 13 Лекція 19	Регіональна політика в унітарних державах	<i>Есе №5.</i> Порівняльний аналіз досвіду проведення регіональної політики ЄС в унітарних та федеративних державах (<i>тах 5 балів</i>)
Тиждень 13 Лекція 20	Регіональна політика у федеративних державах	
<i>Змістовий модуль 9. Моніторинг регіонального розвитку</i>		
Тиждень 14 Лекція 21	Сутність, форми і завдання моніторингу регіонального розвитку в ЄС	<i>Тест №7.</i> Форми моніторингу та оцінка результативності регіональної політики (<i>тах 4 бали</i>)
Тиждень 15 Лекція 22	Моніторинг впровадження та оцінка результативності регіональної політики ЄС	
<i>Змістовий модуль 10. Вплив регіональної політики в Європейському Союзі на українську економіку</i>		
Тиждень 15 Лекція 23	Європейський вектор зовнішньої політики України	<i>Тест №8.</i> Діяльність єврорегіонів з країнами-членами ЄС (<i>тах 4 бали</i>) <i>Есе №6.</i> Розкрийте перспективи розширення співпраці України з країнами ЄС (<i>тах 4 бали</i>)
Тиждень 16 Лекція 24	Діяльність єврорегіонів з країнами-членами ЄС	
екзамен		<i>Відповідь на питання (тах 20 балів)</i> <i>Презентація проекту єврорегіону (тах 20 балів)</i>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Навчальні посібники, монографії:

1. Cohesion in the European Union. Regional Policy and Cohesion. European Union. Cohesion Report. Fact Sheet, 1999.
2. Treaty Establishing the European Community / Basic Community Laws. Oxford : Oxford University Press, 1999. Pp.3-96.
3. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування і державне управління: конституційно-правові основи співвідношення і взаємодії. Київ : Парламентське видавництво, 2007. 576 с.
4. Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика : Хрестоматія з сучасної зарубіжної соціології регіонів / укл. Кононов І. Ф. Луганськ : Альма матер, 2002. 664 с.
5. Горло Н. В. Вплив регіоналізму на державний суверенітет. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2022. № 44. С. 171-178. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/44_2022/21.pdf. (Index Copernicus).
6. Горло Н. В. Транскордонне співробітництво як форма взаємовідносин між спорідненими групами: можливості і ризики. *Ідентичності та політичні інститути: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції* / за заг. ред. Ф. В. Барановського, Л. О. Дудки. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2021. С. 25-28.
7. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : моногр. / за ред. З. С. Варналія. Київ : НІСД, 2007. 768 с.
8. Калитчак Р. Регіоналізм у європейських інтеграційних процесах : монографія. Київ : Знання, 2007. 303 с.
9. Круш П. В., Кожемяченко О. О. Регіональне управління : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
10. Мадіссон В., Шахов В. Сучасна українська геополітика : навч. посіб. Київ : Либідь, 2003. 176 с.
11. Нова державна регіональна політика в Україні / під загальною редакцією доктора наук з державного управління, професора В.С. Куйбіди. Київ : Крамар, 2009. 232 с.
12. Панченко Т. В. Політична регіоналістика : навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 188 с.
13. Регіональна політика та механізми її реалізації / за ред. М. І. Долішнього. Київ : Наук. думка, 2003. 503 с.
14. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика : географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372 с.
15. Транскордонне співробітництво : навч. посіб. / Н. А. Мікула, В. В. Толкованов. Київ : Крамар, 2011. 259 с.
16. Транскордонне співробітництво: правові основи та успішні практики: посібник / Євчак Ю.Б., Зарді А., Лазур Я.В., Очкаї Д., Санченко А.Є., Сошников А.О., Устименко В.А., Фетько Ю.І. / за заг. ред. В.А. Устименка; ред.-упоряд. Гук А.К., Санченко А.Є. Київ : Наука, 2020. 152 с.
17. Тригуб П. М., Богданова Т. Є. Країнознавство : метод. посіб. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. Вип. 65. 188 с.
18. Регіональна політика Європейського Союзу : підручник / за ред. Віктора Чужикова. Київ : КНЕУ, 2016. 495 с.
19. Регіони України : проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія / за ред. З. С. Варналія. Київ : Знання України, 2005. 498 с.
20. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України : підручник. Київ : LAT і К, 2015. 478 с.

Аналітичні матеріали:

1. Імплементация європейського досвіду функціонування інституціоналізованих структур транскордонного співробітництва в Україні: проблеми та перспективи: доповідна записка/ ДУ

«Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України». Львів, 2017. 16 с.
URL: <http://http://ird.gov.ua/irdp/e20170401.pdf>

2. Мазярчук В., Стадник М. Міжнародний досвід середньострокового планування: уроки для України. Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України. 2017. URL: https://feao.org.ua/wpcontent/uploads/2017/06/FEAO_Sered_budget_planning_A5_05_web-2.pdf

Нормативні документи:

1. Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council on a European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1082&from=EN>
2. Договір між Україною і Республікою Польщею про добросусідство, дружні відносини і співробітництво від 18.05.1992 р., ратифіковано Постановою Верховної Ради України № 2611-XII від 17.09.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_172
3. Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією від 02.06.1997 р., ратифіковано Законом України № 474/97-ВР від 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/642_003
4. Договір про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова від 23.10.1992 р., ратифіковано Законом України № 459/96-ВР від 01.11.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/498_161
5. Закон України № 156-VIII «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
6. Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
7. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
8. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 р. № 554. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-%D0%BF>
9. Про затвердження Положення про порядок проведення конкурсного відбору проєктів (програм) транскордонного співробітництва, які можуть бути включені до Державної програми розвитку транскордонного співробітництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2005 р. № 339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/339-2005-%D0%B>
10. Про затвердження Порядку повідомлення та забезпечення функціонування Реєстру угод про транскордонне співробітництво: наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 18.11.2019 р. № 270. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-20>
11. Про затвердження Регіональної програми з міжнародного і транскордонного співробітництва, європейської інтеграції на 2018–2020 роки: Рішення Львівської обласної ради від 27.11.2017 р. № 882-ПР. URL: <https://archive.lvivoblrada.gov.ua/news.php?news/2684/group/>
12. Про затвердження Типового статуту об'єднання єврорегіонального співробітництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.2019 р. № 1127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2019-%D0%BF>
13. Про затвердження Типової угоди про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.2019 р. № 1126. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2019-%D0%BF>
14. Про затвердження Типової форми угоди про транскордонне співробітництво: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.06.2019 р. № 140. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0784-19>
15. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
16. Про обласну програму розвитку транскордонного співробітництва на 2016–2020 роки:

Розпорядження Рівненської обласної державної адміністрації від 07.12.2016 р. № 751. URL: <https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-7-sklikannya/487-pro-oblasnu-programu-rozvitkutranskordonnogo-spivrobitnitsva>

17. Про Регіональну програму розвитку міжнародного і транскордонного співробітництва на 2018–2020 роки: Рішення Волинської обласної ради від 31.05.2018 р. №20/8. URL: <http://volynrada.gov.ua/session/20/8-0>
18. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24.06.2004 р. № 1861-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>
19. Програма транскордонного співробітництва Басейн Чорного моря. URL: <https://blackseacbc.net/>
20. Програма транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 рр. URL: <https://www.pbu2020.eu/ua>
21. Програма транскордонного співробітництва «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020». URL: <https://huskroua-cbc.eu/>
22. Програма транскордонного співробітництва Румунія-Україна / Програма транскордонного співробітництва Румунія - Республіка Молдова. URL: <http://www.ro-ua-md.net/uk/>
23. Реєстр міжрегіональних угод про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/derzhavna-rehional-na-polityka/mizhregionalne-ta-transkordonne-spivrobitnitstv/reyestrmezregionalnih-ugod-pro-torgovelno-ekonomichne-naukovo-tehniche-i-kulturnespivrobitnitstvo/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Аспіранти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Аспіранти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються аспірантами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перифразування чужої праці без згадування автора оригінального тексту). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Приклади оформлення цитувань див. на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13263>

Виконавці індивідуальних завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

---

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати аспіранту для успішного проходження курсу!

Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перекладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача з аспірантами є платформа Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити аспірантів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на платформі Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа на пошту або у зазначені меседжери викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Аспіранти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих аспірантами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання аспіранту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmp5>. Підстави та процедури відрахування аспірантів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfw9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для аспірантів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для аспірантів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.